

TELEGRAFUL ROMAN.

Apere Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47

Corespondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, 26 Septembrie.

Nimica nu ne arată în colori mai înfricoșate starea miseră, în care au ajuns popóarele din Ungaria, decât datele statistice ale comisiunilor de asentare.

După aceste date în întreaga monarchia austro-ungară poporul nu a ajuns la atâta decadință ca și în Ungaria.

Elementul acela bun, vênjos și trainic, din care se compuneau regimentele ardelenesci și unguresci, începe a dá înapoi, vëndend cu ochii.

Numai așa nu putem esplică, că din 1000 de feciori ce se presintă înaintea comisiunilor de asentare numai 156 sunt apți pentru serviciul militar.

Ne au întrecut chiar și cei din Galiția, o țără, care prin clima ei cea rece, prin vegetațiunea ei mai sârbădă totdeauna a stat înapoi Transilvaniei și Bănătului, care odată era grânariul Europei.

Cum se poate esplică o atare degenerare altcum decât, că părintescul guvern nu face mai nimic sau face foarte puțin pentru starea sanitară a cetățenilor sei.

Avem o lege sanitară de minune bună pe hârtie, dar în realitate dăm tot de odăi scunde fără aer și fără lumină.

Cercurile îngrijire s'au înființat pe unele locuri, ca să se ingrijescă de cei ce au lipsă de ei, totul ce se face se face pentru amăgirea lumii, dar nici decât pentru bunăstarea țeranului.

Și dacă țeranul nu va prinde pusca în mână domnișorii dela orașe o vor face mai puțin ca ei.

Ca consecințe vor avé aceste lucruri nici nu putem prevedé, ele însă sunt destul de caracteristice pentru viciositatea fundamentală a instituțiilor noastre din Ungaria.

Nicăiri în lume țeranul nu e lăsat pe mâna, sorții ca la noi.

El póte vorbi numai de datorințe, de drepturi l'a pădit Dđeu.

Și ca să-și împlinescă datorințele ingrijesc agenții administrației destul de bine.

Nu are decât să rămână preste termin cu darea în restanță, ca să-i vie domni la ușă și să-i bată și perina de sub cap la doba, pecând magnații cei cu latifundii intinse pot rămâne în restanță cu anii de cap, ei sunt clasa privilegiată, au credit și la stat și la șanșele lui.

Așa apoi se înțelege, că bietul popor s'arăcesce, dá înapoi, vëndend cu ochii, se nutresce réu și se devoltă încet și cu defecte.

Un atare sistem greșit, ce se aplică față de țerani le paraliză și împedecă sistematic tot progresul, îi molesesc și din generație în generație perde tot mai mult din forțele lui.

Nu inovăm singuri numai pe stat pentru decadința poporului.

O porțiune bună, din relele ce l bântue, trebuie să o trecem și în celui și al celor ce ar fi chemați ca să-l conducă.

Prea s'au îndatinat ómenii a pune preț puțin pe sănătatea lor, prea puțin se interesază de curățenie, prea nesimțitori sunt la modul cum trăesc și unde și în fine afurisitele de beuturi spirituóse, acest verme ce ne ótařvesce corpul națiunii noastre, prea a făcut mari cuceriri la poporul dela țără.

Credeam, că cu scumpirea alcoolului, poporul se va lăsă de acest flagel, ce bântue, dar vedem, că arândile se scumpesc mereu, vedem că statul scóte venite colosali din ele și tóte aceste merg în contul dezvoltării poporului și în contul bune stărei lui.

Fruntașii nostri dela sate sunt datorii să pună o mână pe inimă și alta să o pună ca să îndrepte neajunsurile, cu cari luptă țeranul. Și cel mai mare neajuns, izvorul tuturor relelor este și rămâne consumul de spirituóse. Până ce va consuma țeranul acesta otravă, familia i va degenera, copiii vor umbra goli și flămânđi, scóla va sta părăsită și învățatoriul neplătit.

Comisiunile de asentare vor constata prin cifre decadința noastră, dar ele cu constatarea lucrurilor trec la ordinea ăilei.

Nu așa ușor ni nóue se trecem preste aceste neajunsuri, și nu așa ușor póte trece statul, dacă voesce ca să reclame pentru sine numele de stat de ordine și cu misiune culturală.

De acesta ar trebui să țină cont cei ce sunt chemați să ne fericescă ađi și e dureros, că nici îmboldiți de noi și de lume nu fac nimica pentru ameliorarea sorții țeranilor.

La situațiune.

Sibiu, 26 Septembrie.

(Br...) În dricul tómnai omul e cuprins de o deosebită dispozițiune spre a medita. Stă scris în firea omului a-și da sémă cu trecutul, a se ispití cu prezentele și a plănui cu viitoriul. Și stă scris în firea omului de caracter a efepți hotărít, la timp, plásmuirile, de nu cumva întâmplările, pãrtășe la alcătuirea acestei lumi, nu sunt de o forță așa de vrășmașă și decídătoare, încât chiar unui astfelu de om să-i zădărnicesc, ori să-i urgeze realizarea hotărírilor sale.

Și ómeni suntem și noi românii și în dricul tómnai ne aflăm, dar în impregiurările, în cari trăim, siliți suntem pare că să ne împotrivim chiar legilor scrise în fire, ne vine pare-că a mijloci deprimarea eleverei deosebitei dispozițiuni prin deprimarea eleverei ideilor contemplative, prin deprimarea meditațiunii, prin deprimarea cu totul a stadiului delibărării judecării: pentru, ca să nu ne putem da

Viața nu este un vis. Se preface în vis numai prin vina omului, alcărui suflet nu ascultă de vócea desteptătoare.

***

Din timp în timp câte o dispozițiune blândă și elegiacă are ceva îmblânditor ca și privirea lunii. Ar trebui să încercăm și se înțelegem a schimba dispozițiunea înădușită și posomorită în cea tristă, și chiar lacră înădușită și posomorită s'ar preface în bistră, și pitor de rane înăsprite.

***

Cu multă cunoscință de lucru nu este Kant, fantasia în activitatea sa o motiune a sufletului, ce servește sănătății. Pentru-că bine observată, activitatea izolată a inteligenței este amorțitoare, și contemplantul a pură sufletului, în apă stătătoare, în care obiectele se reoglindează, dar care încetul cu încetul se baltășese.

***

Tot așa de nimerit arată el cauza stricacióasă a vegheriei înainte de međul nopții. Pe timpul acesta fantasia este mai activă și influințază în mod prea iritator asupra sistemului nervos.

***

séma cu trecutul, să nu ne putem ispití cu timpul present și să nu mai putem plănuí în viitoriu.

Așa ne vine, căci trecutul ne înfățișază lucruri de amarnice amăgiri, sub impresiunile cărora din ochii fie-cărui român de inimă isvoresc lacrimi, simbolisând triste aduceri aminte, lacrimi scurse din sentimente de durere; presentul ne îndemă a stropí în focat cu aceste lacrimi morméntul părinților... ér viitoriul, misteriosul viitoriul, ne deschide o carte, în care 's desemnate plásmuirile, și 's îngrozitoriu desemnate... așa, că mintea-ți stă în loc, când 'ți inchipuesci modul de realizare al acestor plásmuirii ideale...!

Bine să fim înțeleși, nu vorbim de masa cea mare a românilor, vorbim numai de noi cei dincóce de plante, fără ca bazați pe credință să pãșim în spețe hotărítore, ci ne mulțămim cu „lucrul lăsării”, vorbim de românii prigoniți pe moșia lor în statul sfântului Stefan.

Trist e tabloul în viața poporului român din aceste locuri în ăilele de acum ale tómnai, așa de trist, încât e estremul contrariu al bucuriei, ce se manifestază în câte o ăi mărță și sərbatoréscă de tómnă, așa de trist, încât e estremul contrariu al frumósei configurațiuni din aceste țări.

Și constatarea și mai tristului adevér o póte legitima ori ce individ, de ori-ce naționalitate din acest stat poliglot și mai cu deosebire o pot legitima românii. De nu i fi om cu inima împetrită bine să 'ți tragi séma ca să nu călăusesci, în timpul mărțelor ăile de tómnă, căci de esti mai ales român cu inimă, inimă și incremenescute cu totul și apoi simți, că se sdrobesc, lovită de greutatea durerilor. Ori impresiile provocate la vederea șirurilor lungi de români, cari au pribegit din primăvară și mai pribegesc încă în tómnă, ingrijați, preste munți, elevă astfelu de idei, și ideile se asociază în astfelu de sentimente deprimátore, încât te simți cu inima cuprinsă de in-doioșare și cu totul slăbit; căci vedenia e stranie: Bãrbați și ăoli cu haine vechi petecite, sub suóra, cu un copil și cu doi în brațe, mame cu desagi de merinde pe umeri, cu scumpu-i copilaș la țită și cu doi, trei, tot așa de scumpi, abia tãrându-se după ea; fete și flăcăi, copii de tóta séma, toți obosiți, toți pribegiți de sórte.

Și se lor nu ai parte a fi de față la despãrtirea de vetrele se arde parte pribegi, căci la despãrtirea de tómnă, timp care ar trebui să fie tincit și îmbelșugat, 'ți inchipuesce o pustietate întunecóasă, din al cărui misteriu se scurge un lac grósnic de lacrimi, cari s'au pornit să ude mormintele acelor, cari au fost osândiți să-și petrecă bẽtrãnețele în amărăciune. Cu vorbe 'nădușite se petrec acești osândiți de sórte și dacă iubirea patriei îi mai reține cea din urmă nópte la caminul lor, îi reține numai ca în capul lor să se

Descrierea minuțioasă și lamentabilă, pe care o face hipocondristul despre sine, ea din fatalitate nu descrie nimic alta, decât starea omului în general, pe care însă o ființă iritată fisicesce și sufletesce o simte mai ascuțită și mai torturátore.

***

Esistă o hipocondrie involuntară și aceea este, de care suferă câteodată medicii. Pentru că, dacă hipocondria se poate asemăna cu microscopul, prin care se pot vedé micile și imperceptivle suferințe ale corpului, apoi acest microscop irecusabil îl au medicii în sciința lor, care le arată tóte cauzele posibile, combinările și consecențele fie-cărui morb.

„Durerea lumii” (Welt schmerz), dacă ea are în adevér însemnătatea deosebită a acestor lumi, este un motiv alprovédineșii, a ne îndemná să împușinăm acele neajunsuri, a ne dezvoltá puterile în activitate. Se reflecteze bine la această cei ce s'au lăsat a fi cuprinși de ea.

Cel ce se declară a fi bolnav în interiorul seu, ajunge a fi hipocondru și nefericit; cel ce cu ușurință de minte și bravură se declara a fi sănétos,

FOIȚA.

Pentru dietetica sufletului.

Din diariul bar. Ernst de Feuchtersleben, comunicat în românesce de Jeronim G. Barișiu.

(Incheere.)

Ori-ce întórcere pare a iute și mai scurtă, decât drumul până acolo. Așa și cu bẽtrãnețele. Numai cu aceea o poți înșela dela această părere, că o consideri și o tractezi ca un drum încolo, ér nu ca o reintórcere.

***

Hufeland ține că, viața familiară, ér Kant că viața celibatară este mai puțin durată lungă. Ambii se provócă la esperiență; acela la esemplele etății celei mai extreme, acesta la fața bună, în care se află garsonii. Cheia enigmei este această, că în jumătatea ascendentă a vieții prin celibat să conservéză mai bine energia vitalității, ér în cea descendentă prin grija casnică a slăbiciunilor se conservéză viața mai lung.

***

plăsmuască fel de fel de gândiri, și dacă césul amar-nic al despărțirii a sunat, a sunat numai pentru ca să le încalcască voințele, și dacă pașii calcă preste pragul ușii uniți cu conștiința, ei calcă ca să repețescă de trei, de patru și de multe multe ori trecerea pragului, așa de tare îi pătrunde și îi mistue iubirea împreunată cu durerea. Și sermanul pribegit repeșce cu drag îndoișat trecerea pragului, căci are drept a zăbovi în scumpa i patrie, are drept a îmbrățișa pe cei din sângele seu, are datorie a și lua bun rămas dela cei-ce s'au ajutorat cu el în suferințe și dela cei-ce sunt de un ném cu el o singură gândire 'l mai mângăie numai și anume, că datorie de patrie 'l alungă.

Moment deprimătoriu se vede pe acești pribegi mânați de glasul durerii, bătând desculți drumul către frații noștri de preste Carpați, și e simbol al rețelor acestei vedenie, e semn al rețelor, când sufletul cetățenilor „din un stat fericitor” în loc să afle linișce în armonia ăilelor de tómnă e osândit să se sbuciume în îngrijiri spăimântătoare.

Aceste întâmplări vedit lămuresc, că rău stăm în țera acésta, că rău se ocărmuesce ea, rău se administră, că sleite îi sunt puterile, că stélpul puternic al statului începe a prinde putrejuné și aceste ca atât mai tare se vedesc, cu cât se pun tot mai grele și mai grole sarcini pe umerii cetățenilor, încât o sémă dintre ei, ne mai puténdu le suporta, se duc ca dintr'o țera nemulțamitoare, se duc să le vie numele — pe unii îi inghite America — ér altă o sémă dintre ei, și mai cu deosebire românii, alérgă la frații lor din țera vecină și suroră pentru ca să vină éráși îndărăpt, ca cu stăricica câștigată prin obositoare muncă să și plătescă dările.

Acești sërmani pribegi trebuiesc compatimiți, lor trebuie să le manifestăm sentimente cu caracter de doioșie, mai ales observând pe deoparte silința ce-și dau acești români ca să sprijinésca patria și observând pe de altă parte desvoltarea nefirescă a lucrurilor în statul nostru.

Căci: nefiresc lucru este ca un popor harnic să contribuie în măsură cea mai mare la consolidarea și la binele patriei și fii lui să fie respinși dela bunătățile, cu cari patria datătoare e să răsplătescă cetățenilor; astfel: nefiresc lucru e, ca o sémă de ómeni să și câștige pita de tóte ăilele prin țeri vecine și tot prin țeri străine cu muncă greu obositoare să adune mijloce pentru sprijinirea materială a patriei, ducénd în „dajdie” cel din urmă „cruzeriu”, cel mai are, lăsându se fără sare la casă, ér pe sémă lor să se plănuescă numai tot ăile amar-nice; nefiresc lucru e ca în statul sf. Stefan să predominésca un șovinism orb, un egoism sec sub masca libertății și să se creeze legi, ca să se lucre nelegal, să se pună stavilă bisericeii și scólei din al caror isvor de apă vie au lipsă să guste vre-o trei milioane de români, setoși de dorul de a fi cetățeni luminați, harnici și crestini adevărați; nefiresc lucru e, când fii némului nostru cu dreptul apărând aceste sanctuare și sprijinindu-le din resputeri spre desvoltarea culturei și înălțarea patriei, sdrobotorii îi apostrofésca cu urăciosul epitet: *trădători și soboli*; ne firesc lucru e, când se aruncă dări pe cetățenii credincioși spre a se ajutara și ridica astfel de instituțiuni, cari prin tóte mijlocele mărșave caută a le sterge limba, cea atât de frumoasă și invidiată, ca prin acésta ei să uite de némul lor, să uite de sângele nobil, să uite, că au supt țitță dela mamă ce se chiamă: română.

Nefiresc sunt tóte aceste lucruri, și ca lucruri nefiresci, nefiresc lucru e a-ți inchipui realizarea scopului lor. Vor orbeca încă mult pretensivii fericitori de popórá, vor orbeca mult încă în visiunile lor nerealisabile, căci e scris în firea lor să órbece prin iluziuni; dar iluziunile tot ele rămân.

póte deveni nefericit prin o întrelăsare. Problema este a se tracta între amândoué ca *valetudinari* — *maladif*, — ceea ce o simțim cu toții și mulțamiți cu acésta stare, trebuie să trăim cu îngrijire prevédătoare.

Asemenea este folositoare o atențiune permanentă și mulțamitoare asupra numerótelor bucurii neobservate și repețite, pe care ni le aduce cursul órelor. Câte sensațiuni inveselitoare nu le lasă omul să trecă în *stúpida lui indiferență*, a căror observare i-ar oferi tocmai o mulțamire durabilă. Ómeni de liciați și spirituali au făcut adesea acésta reflexiune. Astfel de momente sunt, terminarea unui lucru, o întâlnire dorită și plăcută, frumsetile naturei, căldura și lumina sórelui, lucirea lunei și a stelelor, paserilor etc. etc.

Prin cele notate pe aceste pagini am avut de scop: a da *spiritului o direcțiune sănătósă și adevărată*, lărgindu-l și elibărându-l prin contemplările noastre, cărora le dorim se nu-și péréda niciodată efectul lor vindecător și impulsiv.

Tot ce mai pot face în șovinismul lor, când la noi forța priméză dreptul, e, ca să sporésca greutățile, să mărésca sarcinile, să pregătésca némului nostru o viéță și mai netignită și astfelu să i amărăsca și mai rău sórtea, pentru ca să se póte fali, că ne au sdrobotit.

Dar stă atunci cineva bun, că prin aceste apurturi nu se vor eleva în conștiința poporului asupra ideii coréspondétore demnității lui, cari să-l îndemne a aréta celor cel amérésca, că limanul lor dorit s'a sters pe vecie. Noi deocamdată nu-i putem ofri în urmărirea scopului lor, dar să cugete și la urmări, noi nu suntem responsabili, nóue nu ni se póte imputa „moralul faptei”. Ori cât de supuși am fi nevoei, nu vom da uitării gândul, că suntem cetățeni cu drepturi, că avem datorința să sprijinim patria, că suntem români și ómeni de ordine; și scim noi și se pot convinge magiarii, că în măsură cu care crește amérala, scade credința: că mereu răbdând, am mai putea vedé vre-odată și ăile tignite; și scim noi și se pot convinge magiarii, că de crescénd acésta credința se izoléză de noi, ne izolăm de ei, ér împregiurările timpului de acum cer ca să ne sprijinim unii pe alții. Sciu ei, noi suntem convinși, că românul nu dá uitării gândul, că locușce o țera, ce-i alcătuită din cenușa nobililor străbuni, și astfel ca urmaș e datorie a fi scut acestor plaiuri și câmpii, după cum a rămas mostenire dela strămoși.

Noi voim să trăim în pace, în legea noastră și în drepturile, de cari pârtaș e ori-ce cetățen, în bună pace cu némurile conlocuitoare voim să trăim, să ne sprijinim unii pe alții din dragostea frățésca pentru întărirea patriei comune; de aceea nici nu voim să ne cunoșca vrășmașii de mórte ai némului nostru, fie ori cine vor fi, într'un moment fatal, când tot românul va scii să rezonéze rece: *pentru ce duc „cruzerii” în „dajdie” și pentru ce sunt osândit așa de amar-nic pe moșia mea; și fiind-că nu voim, îi sfătuim să lucre cu chipzuélă!*

În dricul tómnăi stăm de tot rău și elementele cele mai infricoșate: focul și apa sau răscolit și sporescul reul. Pe toți ne apasă un plâns, toți pătămim de o durere și parcă ne vine a căuta mijloce pentru deprimarea dispozițiunii de a medita în ăilele mărșete de tómnă.

Cu trecutul nu putem sta de vorbă, din tómnă anulul trecut până acum multe lucruri amar-nice cu îndoișare le-am pus pe revaș; ér viitorul e de tot misterios și nu scie omul nu cumva vre-o întâmplare hotăritoare în forță nu va silii pe români să pásésca mai curénd ori mai târziu dicideții într'u realizarea plăsmuirilor!

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român,”

Hodac, 24 Septembrie 1890. Un act măreț îndeplinit în comuna noastră eri me face ca să recurg la ospitalitatea fóiei noastre „Teleg. Rom.,” ca la organul archidiecesei noastre, tractându se de un act curat bisericesc. Este vorba adecă, de sântirea bisericeii gr. or. de aici.

Comuna Hodac, situată sub pólele munților Gurghiuului, este una dintre cele mai mari comune curat románesci în acest jur, și deși pământ arătoriu are prea puțin — mai ales în comparare cu numerositatea locuitorilor, — dar fiind acest popor intact de moravurile rele, ce duc sigur la ruina morală și materială, și caracterisându-se chiar și față de comunele învecinate prin o sirguintă rară, a devenit astăzi ca un model pentru acest ținut.

Doué biserici surori, situate în locul cel mai ales al comunei, una lângă alta, edificate solid și după un plan frumos și bine executat; doué scóle elegante în forma lor esterióră și interióră, bine ajustate cu cele necesare pentru învățământ, și de asemenea situate una lângă alta, în nemijlocita apropiere a bisericilor, vestesc și dovedesc, că în acésta comună locușce credincioși pentruși de un puternic simț religios, un popor gata spre jertfă, un popor consciu de valoarea culturei, un popor în fine, condus de cele mai salutari nisuițe spre fericirea sa proprie, și fala némului seu.

Am accentuat anume vecinătatea acestor locașuri sante, ca să se pot constată în acésta comună o virtute rară astăzi, că nu numai într'altele, dar chiar și în ce priveșce *buna înfelegere* între celea doué confesiuni gr. or. și gr. cat., comuna Hodac serveșce un drept model pentru întreg jurul acesta. Un lucru efemer și aprópe de necredut astăzi.

Ajuns poporul a vedé terminate aceste mărșete edificii, era óre cum legitimă și justă dorința generală, ca acest locaș merit spre lauda și mărirea lui Dđeu să se sântésca prin însuși preabunul nostru archiepiscop și metropolit, dar în vederea călătorii lor obositoare din timpul din urmă a Escel. Sale I. P. S. D. archiepiscop și metropolit, cu óre-care îngrijire priviam încât pentru realizarea acestei dorințe ferbinte; deși de altă parte speram mult în pă-

rintésca îngrijire a preabunului și preavrednicului nostru părinte sufletesc, care'e ne a dat atâtea dovede eclatante, că dacă este vorba de binele filor sei sufletesci, cu o abnegațiune rară trece pres'e ori ce greutate și e gata a aduce ori ce jertfe.

Și în acésta speranță nici nu le-am înșelat, pentru-că cu o bunăvoință rară ne-au ascultat rugarea, și deși numai câteva ăile a trecut la mijloc de când a fost la Oradea mare spre întimpinarea Maiestății Sale, s'a îndurat preagrățios a defige ăia sântirii bisericeii noastre pe eri, 23 Septembrie.

O viaă bucurie a umplut inimile tuturoră, când am înțeles de acésta înaltă dispunere și cu nerăbdare asteptam ăia dorită, ca să putem întimpină în mijlocul nostru pe mult iubitul nostru păstoriu sufletesc.

Pe Sâmbătă dimineța la 8 óre era anunțată sosirea Escel. Sale la Reghin, și pe după amédi la noi în Hodac. Incidentul însă cu derailarea trenului între Coșogna și Cara a adus cu sine o întârziere de mai multe óre nu spre puțină noastră măchuire, și abia după 1 órá p. m. a sosit la Reghin unde în frunte cu protopopul tractual P. O. D. Galacteon Șagău 'l asteptau mai mulți preoți din jur, precum și intréga inteligința română din Reghin.

După sosirea trenului la gară în numele preoției din acest tract, precum și a poporului și inteliginței române din Reghin Escel. Sa în termini aleși, întrefeșuți în o prea frumoasă vorbire fú bineventat de dl protopop tractual, la care bineventare în termini măgulitori dedú expresiune Escel. Sa mulțamitei sale pentru căldurosa întimpinare ce i s'a făcut din incidentul acestei călătorii de caracter canonic. Insuflețite și repețite urări de să trăésca a fost refrenul la aceste cuvântări.

Înmediat apoi s'a pus în mișcare conductul spre oraș, unde mulțime de public era pe strade și prin feresti, și la tóte bisericile fără deosebire de confesiune se trăgeau clopotele.

Trebuie să observ la acest loc, că din întâmplare chiar pe ăia de 23 Septembrie a fost ficsată și sântirea alor 2 biserici reformate, una în Reghin și alta în o comună vecină Abafia spre care scop tot cu trenul de Sâmbătă d. m. a sosit și episcopul reformat din Cluș Szász Domokos, și spre deplina noastră mulțamire fie constatată, pentru evitarea oricărui iregularități, Escel. Sale i s'a dat atențiunea cuvenită, asteptând în tóta linștea poporul reformat cu întimpinarea episcopului seu, până când noi am plecat. Un lucru acesta, ce numai onóre le face.

După-ce Escelenția Sa, cu intréga sa suită a luat prânđul la bogata mész a dlui protopop concernat Șagău, înaltul óspe insoțit de mai mulți membrii ai inteliginței din Reghin a plecat spre Hodac, unde poporul 'l astepta cu nerăbdare.

Deja în comuna vecină Gurghiu 'l astepta un banderiu frumos ca de vre o 40—50 călăreți, cari după-ce prin câteva cuvinte bineventă pe Escel. Sa prin dl Ioan Duma, conducătoriu banderului, a încungiurat trășurile și apoi în mers repede a înaintat spre comuna noastră. În capétul comunei era postat o mulțime de popor bărbați și femei, care a înteminat pe mult doritul archiereu cu salve de tréscuri și cu entusiaste urări de „Să trăésca”. Aici în numele comunei bisericescii fú bineventat prin parochul nostru Zacharia Lupu, carele era îmbrăcat în ornate bisericescii cu s Evangelie în mână. După-ce sărută s. Evangelia mulțami Escel. Sa bunului popor pentru căldurosa, fiasca întimpinare și apoi descălecă în cuartirul arangiat în scóla gr. cat.

Fiind timpul deja binișor înaintat, fără multă zăbavă s'a început serviciul pregătitoriu pentru sântirea bisericeii, carele a ținut aprópe până la 11 óre séra, la carele a luat parte o fórtă mare mulțime de popor, și cu acésta s'a terminat lucrările menite pentru ăia de Sâmbătă.

Duminecă des de dimineța a început o mișcare vie în comună, și trășurile inundau din tóte părțile, aducénd óspeți și din celea mai mari îndepărtări. Bună órá din Reghin nici o familie a inteliginței noastre n'a lipsit dela acésta sərbare.

Va fi fost cam pe la 8 óre dimineța, când Escel. Sa între sunetele clopotelor dela améndoué bisericile și asistat de 16 preoți a fost condus dela cuartir la biserică, unde deja era adunat o mare mulțime de popor.

Începédu se serviciul prescriș pentru sântirea bisericeii în curénd s'a umplut atât de tare biserică, încât era imposibil să poți străbate prin popor. Preste tot este constatată, că ritualul bisericeii noastre este frumos, dar acésta frumsete devine cuceritoare, când atari servicii bisericescii se esecută prin bunul archiepiscopiu, cu cunoscutai evlavie și esactitate. Astfelu și mărețul act al sântirii de biserică se presântă ca un fel de grandiositate, ceea ce a și adus cu sine, de poporul cu atâtea evlavie privia la acest act, încât era linișca cea mai adéncă în biserică, pe lângă tóta mulțimea ce era așa ăi când tescuită.

Terminându-se actul sântirii, Escel. Sa prin o cuvântare adevărat archierésca își esprimă plăcerea

pentru ridicarea acestei prea frumoase case a lui Dău, și preste tot cu mare mulțămă sufletescă accentuă strădania poporului din această comună, care emulează în cele lunde și folositoare, și se distinge prin o înțelegere adevărat frățescă.

Începeat apoi actul sântirei bisericești s'a început servirea primei liturgii în decursul căreia clericul absolut: Ioan Damian, Ioan Duma, Vasiliu Duma, Grigoriu Nicoră, Dimitriu Lupu și Dimitriu Moisin a fost chirotesit de ceteți, parochul local Zacharia Lupu a fost chirotesit de „duhovnic“, ér dl secretariu consist. Dr. Remus Rosca a fost chirotonit de diacon.

Cam pe la 2 ore p. m. s'a terminat întreg ceremonialul ritual și apoi a urmat un prânț comun bine arangiat, la carele a luat parte ca la vre o 150 persoane, bărbați și dame.

Se înțelege de sine, că dela atari ocațiuni festive nu pot se lipsescă toastele. Primul toast l'a ridicat Escel. Sa pentru Maj Sa, care toast a fost ascultat în picioare, și a fost însoțit de celea mai entusiaste urări de: „Să trăescă“. Al doilea toast l'a ridicat tot Escel. Sa pentru înaltul guvern al țării, carele asemenea a fost întimpinat de entusiaste urări de „Să trăescă“. Cu plăcere a folosit în fine Escel. Sa și această ocaziune, ca și la acest loc se accentueze mulțămirea sa față de conducătorii comunei noastre Hodac și se laude zelul poporului către scôlă și biserică. S'a ridicat apoi din partea dlui protopop tractual G. Șagău un toast întru sănătatea Escel. Sale I. P. S. D. arhiepiscop și metropolit, ce s'a ascultat în picioare și a fost însoțit de cele mai entusiaste urări de „Să trăescă“.

Ar trebui se me scind prea mult dacă a și voi se indic și numai pe scind cuprinsul tuturor toastelor, voi amintă însă încât mi servesc memoria toastele ce s'a ținut până la ridicarea mesei. Astfel a toastat: a) parochul gr. cath. din loc Al. Tănovean pentru Escel Sa; b) Nic. Gliga par. în Ripa sup. pentru protopop tractual G. Șagău; c) avocatul Dr. Absolon Todea pentru suita Escel. Sale; d) Preacuv. Sa dl archim. vic. archiep. Dr. Il. Puscariu pentru damele prezente, cari au dovedit atâta interes față de acest act măreț și e) capelanul N. Petru din Ibănești pentru parochul local Zacharia Lupu.

Fiind timpul înaintat și dorind Escel. Sa a se reînforțe pe nopțe în Reghin, cam pe la 6 ore s'a ridicat mēsa și acompaniat de preotul local gr. cath. și de alți preoți și fruntașii ai acestei bisericești, Escel. Sa binevoi a cercetă și biserică gr. cath. esprimându și mulțămirea sa și la acest loc, pentru progresul și bună înțelegerea, ce o a observat în această comună.

Era bine spre înserate, când Escel. Sa însoțit de toți, cari au venit la Hodac pentru acest act, a plecat spre Reghin, unde a stat preste nopțe și Luni până la 8 ore sēra. Aci după cum sum în format, a distins cu înalta sa vizită pe toate familiile mai distins din Reghin precum și pe șefii tuturor oficiilor din loc, însoțit în tot locul de înțelegerea sa suită constatătoare din persoanele distins, despre cari s'a făcut amintirea în nota referitoare la plecarea Escel. Sale.

Înainte de a încheeă acest raport cu plăcere amintesc și împregiurarea, că dl avocat Mihail Orbonaș din Reghin în onōrea Escel. Sale a dat un prânț festiv, la care afară de suita Escel. Sale a fost invitată totă inteligința din loc, care prânț numai cătră 6 ore s'a terminat, încât abia a mai rămas puțin timp pentru pregătirea necesară de plecare, ce s'a întâmplat în același mod cordial, prezentându-se la gară și de astădată înțelegerea din loc și mai mulți preoți din jur.

Astfel a decurs — pe scurt scris — îndeplinirea acestui act prea frumos, și asigurăm pe înaltul nostru cap bisericesc, că neșterse vor rămâne impresiunile celea bune ce a plantat în inimile noastre și recunoștința noastră pentru această înaltă considerațiune va rămâne eteruă. —s.—

Congregațiunea comitatensă.

Raport special.

Sibiu, 24 Sepembrie, 1890.

Eri s'a ținut congregațiunea comitatensă de toamnă din comitatul nostru, și în ședințele dela orele 9—1 și 3—7 d. a. a percurt formidabilă ordine de și cu 205 de obiecte, dintre-cari unele de deosebită importanță și pentru noi români.

La adunarea această comitatensă au luat parte membrii în număr frumuseț, care în ședința de după amēzi s'a mai rărit, așa că numărul membrilor afară de funcționari tot varia între 7 și 13 nici odată însă nu se varia preste cel din urmă și nu scăde sub cel dintăiu.

Dintre obiectele de importanță amintim la locul prim pre cel de mai importanță, anume raportul comisiunei esmise pentru pregătirea privitoare la calea ferată între Sibiu—Avrig, respective Turnu Roșu.

Sed ința s'a deschis la 9 ore sub conducerea vice-comitetului dlui G. Thalman.

Comisiunea călei ferate a prezentat în afacerea această următoarea propunere:

1. Adunarea generală a comitatului Sibiu, executând concludul din 7 Octombrie 1889 Nr. 202/1889, încuviințat

prin înaltul guvern, primesce ofertul băncii hipotecare ungare privitor la împrumutul destinat pentru plățirea acțiunilor fundamentale ale căii ferate vicinale Sibiu—Avrig și împuternicesce pe vicecomitele a contracta împrumutul de 200.000 fl. (nominal) amortisabil în decurs de 50 ani în anuități à 5 fl. 45 cr. pentru 100 fl., respective în o 100 anuități semianuale, a lua împrumutul în primire și a întrebuița suma primită pentru plățirea de acții fundamentale ale căii ferate vicinale Sibiu—Avrig (Turnu-roșu).

2. Comitatal Sibiu urcă cotisațiunea anuală de 12.000 fl. deja votate din fondul drumurilor comitatense pentru plățirea acțiunilor fundamentale ale căii ferate Sibiu—Tâlmăciu Avrig la 16.000 fl., pentru de a plăti interesele și amortisarea în decursul periodului de amortisare ale unui nou împrumut la banca hipotecară ungară, care e destinat asemenea pentru cumpărarea de acții fundamentale.

După încuviințarea mai înaltă vicecomitele se împuternicesce a contracta și împrumutul acesta cu banca hipotecară ungară, a primi împrumutul și a l întrebuița pentru cumpărarea și plățirea de cel mult 20.000 fl. acții fundamentale ale liniei Făgăraș—Avrig și pentru plățirea atator acții fundamentale ale căii ferate vicinale Sibiu—Avrig (Turnu-roșu) câte sunt trebuincioase pentru întregirea capitalului de acții fundamentale.

3. Vicecomitele se împuternicesce a contracta amēsurat cu suma de rebonificare, care se va presta din partea erariului postal pentru transportarea poștei pe calea ferată Sibiu—Avrig, la banca hipotecară ungară un alt împrumut, ale căru interese și amortisare se vor plăti din suma de rebonificare numită, și a subscrie și plăti acții fundamentale ale căii ferate vicinale Sibiu—Avrig (Turnu-roșu) în număr corēspunțorcu împrumutul contractat.

4. Pentru asigurarea intereselor și a amortisării unui împrumut cu obligațiuni de prioritate de cel mult 845.000 fl. care îl va contracta societatea căii ferate vi inale Sibiu—Avrig (Turnu-roșu), cu o amortisare în 50 ani și interese de cel mult 5%, trebucios pentru coperirea restului speșelor de clădire ale numitei căii ferate, se votăză pentru durata periodului de amortisare un adans până la 9¼%, a dărilor directe (Art. de lege XV. din 1883, §. 9), care se va scote numai în cazul de trebuință și în conformitate cu suma trebuincioase, dacă și încât nu copere venitul anual al căii ferate vicinale Sibiu—Avrig (Turnu-roșu) anuitățile împrumutului cu obligațiuni de prioritate.

La propunerea această vicecomitele a observat, că a sosit dela banca comercială formulari de obligațiune dinpreună cu planul plățirilor în 100 de anuități și deosebiile condițiuni, sub care se pōte contrage împrumutul.

Totodată a descoperit și aceea, că dela institutele de bani din Sibiu încă au intrat un ofert, prin care și ele dechiară că sunt dispuse a acorda acest împrumut comitatului Deacea vice-comitele la punctul I. din propunerea, comisiunei călei ferate propune primirea unui adaus, ca eventual vice-comitele se fie autorisat a contracta împrumutul dela alt institut de bani, dacă va află condițiuni mai favorabile și se nu fie necondiționat legat de banca comercială ungară.

S'a încins apoi o dezbateră mai îndelungată, în decursul căreia s'au făcut mai multe propuneri.

Arz v. Straussenburg a propus ca se nu ne legăm de ofertul băncii comerciale acuma, ci să se i-a concludul: vice-comitele e autorisat cu contragerea împrumutului de unde va află condițiuni mai avantajoase.

Ioan de Preda arată, că banca comercială nu va primi concludul propus cu rezerva dela urmă, și această cu atât mai vērtoș nu, cu cât în condițiunile sale ea pretinde accepțarea necondiționată. Este deci de părerea că după punctul I. din propunerea comisiunei călei ferate să se pună o alineă nouă de cuprinsul: Vice-comitele se autorisăză a pași la pertractări cu vre-un institut de bani pentru contragerea împrumutului. La cas de nu va succede, atunci are valōre ofertul băncii comerciale ungare.

Dr. Teusch este de părerea să se accepteze condițiunile băncii comerciale ungare cu excepțiunea punctului, în care eventuala replățire a capitalului e condiționat dela un termen de 20 de ani.

Cu ocaziunea votărei au cădat toate propunerile acestea și așa s'a primit propunerea comisiunei cu adausul făcut de vice-comitele.

Punctul al doilea de importanță a fost aruncul comitatens, care în singură congregațiunea această se urcă la 22¼% anume ⅓% pentru acoperirea adausului la salariul vice-comitetului, 1⅓% pentru fondul economic comitatens, 1⅓% pentru fondul bolnavilor, 9¼% pentru drumul de fer și în urmă 10% pentru darea de drum.

Alte obiecte de specială importanță, este concludul reprezentanței comunei Reșinariu, prin care se dau în proprietatea bisericești gr. or. 2 mori cu un venit anual de circa: 2500 fl. și în schimb comuna bisericescă numai primesce subvențiunea anuală pentru scôlă de acolo.

Concludul acesta s'a primit din partea congregațiunei. Nu scim însă dacă tērgul acesta s'a făcut cu consensul competentei autorități bisericesci, și dacă organele noastre bisericesci din parochia Reșinariu au raportat autorități bisericesci despre această.

Comuna politică Topârcea a sters din dotațiunea scôlei o sumă însemnată, asemenea au făcut și comuna Săseuș tot asemenea și comuna Bungard. La întrebuițarea consistoriului nostru adunarea generală a primit propunerile comitetului administrativ, în care se susțin aceste dotațiuni ca pozițiuni-sistemisate în regulă.

Mult ne-am mirat, ce pōte fi cauza, de în aceste comune curat românesci, curat greco-orientale s'a putut porni o asemenea gōnă asupra scôlelor noastre confesionale.

Adunarea generală a decurs în ordinea cea mai bună Cercul Noerichului a primit un nou protopretore în persōna celui substituit în timpul din urmă.

Ca de încheere punem o întrebare plină de nedumerire: Ce este, ce pōte fi cauza, de clubul comitatens nu s'a convocat pentru a se înțelege asupra obiectelor de pertractat, și asupra ținutei românilor în această adunare generală care a avut bogate materii de rezolvit? V.

Stările de agregatiune.

Prelegere tractată în mod practic cu elevii de scôlă în adunarea generală a reuniunii învățătorilor români din districtul Sibiului, ținută în opidul Ocna la 30 Septembrie 1890 de învățătorul Moise Frățilă.

(Încheere.)

Ce am đis D. întâiu despre apă?

Al doilea? Al treilea?

F. Đi tu această într'una!

Ascultați! Apa, vinul, spirital, rachiul, oțetul, laptele gazul, oleiul, în sfērșit toate corpurile, a căror părțicele se pot desbină cu înlesnire și cari curg în picături, neavēnd o formă hotărîtă proprie, se numesc corpurile „curgătoare“ „licuide“ sau „fluide“.

Spune și tu această O. I și tu Z. I. P. Numesc mai multe corpurile curgătoare sau licuide! Încodată să ne spună S. cari corpurile se numesc curgătoare sau licuide?

N. Ce simțim, dacă mișcăm repede o batistă sau o carte cătră fața noastră? Da, simțim, că ceva rece rēcoritoriu ne atinge în față.

Care din voi îmi pōte spune, cine este acela, care ne atinge fața? Așa e, aerul este, carele ne atinge în față. Se vede aerul B.? Așa e, aerul nu se vede. P. Unde se află aer? Dar în sala această află-se aer? Așa dar noi suntem pretutindenea împresurați de aer.

S. Ridică tu o mână în sus! Acum fă cu mâna în latură! Acum în jos! Când ai ridicat mâna în sus ai simțit vre-o împotrivire sau pedecă? Dar când ai făcut cu mâna în latură? Așa e, nici atunci. Mergēnd înainte, ce se întâmplă cu aerul de dinaintea corpului nostru? (Va fi înșip și despiciat). Dar când ne mișcăm în latură sau înapoi? Da, ori în ce parte ne vom mișcă împingem și despiciăm aerul învecinat, fără a simți vre-o împotrivire.

Ce s'a đis O. I?

Care din voi îmi pōte numi un corp asemenea aerului? (Aburii, fumul ș. a.)

Ce ese din ôla ce ferbe O.? Și ce fac aburii după-ce au eșit din ôlă? Și apoi? Da, așa e, se ridică în sus și se împrăștie prin casă.

Dar fumul? Așa e, și fumul eșind din cuptoriu se împrăștie. Aerul încă are însușirea de a se împrăștia în toate părțile.

Ce am đis eu L.?

Dacă vom umplē un vas cu aer, și pe acela îl vom introduce într'alt vas mai mare lipsit de aer, acesta în curēnd se împrăștie și umple și vasul cel gol.

La aer, la fum, la aburi, ș. a. părțicelele tind sau nișuesc de a se depărtă sau împrăștia unele de altele.

Cum am đis B.?

Ascultați! Acele corpurile, a căror părțicele tind a se împrăștia unele de altele, se numesc corpurile „aeriforme“ sau „gazose“.

Đi și tu această R. I și tu P. I.

După cum vedem, unele corpurile din lume se află în stare solidă, altele în stare licuidă și altele în stare aeriformă sau gazosă. Aceste trei stări ale corpurilor se numesc „stări de agregatiune“. Ce s'a đis D.? Spune și tu această R. I. Bine.

Apa, în care stare de agregatiune se află apa E. I. Dar plumbul? Dar ceara? Dar untul?

O. Ce se întâmplă cu apa la ger? (Înghetă). Adecă se prefăce în ce corp? Așa e, apa la ger se prefăce din corp licuid în corp solid.

O. Și dacă punem apa într'un vas la foc se fērbă, ce se va întâmplă? (Se prefăce în aburi). Dar ce se întâmplă cu aburii, dacă se răcesc? (Se prefăce în corp fluid).

Ce se întâmplă cu plumbul, untul, seul, ceara ș. a. supuse fiind căldurei? Așa e, se topesc, devin fluide. De aci vedem, că unele corpurile își schimbă starea de agregatiune. Ce am đis eu P.?

Apa d. e. se află în toate trei stările de agregatiune, licuidă, solidă ca ghēța, grindina și bruma, aeriformă ca aburii. Asemenea puciōsa etc. Alte corpurile se prezintă în două stări de agregatiune d. e. untul, sticla, plumbul, ferul și alte metale.

Reasumare.

S. Numesc mai multe corpurile solide! B. Altele! D. Cari corpurile am đis că se numesc solide? O. Pentru-ce s'a đis mai înainte, că ferul, lemnul, pētra, ș. a. sunt corpurile solide.

R. Numesc mai multe corpurile licuide! S. Numesc și și tu unele? T. Să ne spună care corpurile se numesc licuide?

Z. Spune-ne tu, care e deosebirea între corpurile solide și fluide? Bine. A. Spune și tu odată această!

C. Cari corpurile am đis, că se numesc gazose sau aeriforme? T. Numesc unele corpurile gazose! Să ne spună tu S., care e deosebirea între corpurile licuide și cele gazose? Așa e; đi și tu această M. I. D. Se ne spună, cum se deosebesc corpurile cele solide de cele gazose? Bine. Spune și tu această G.

A. În câte stări am đis, că se află corpurile din lume? Anume? Și cum am đis, că se numesc aceste trei stări ale corpurilor? Așa e, aceste trei stări ale corpurilor am đis, că se numesc „stări de agregatiune“.

O. Mai spune și tu odată această!

C. Schimbă și vre-un corp starea de agregatiune? Așa e, unele corpurile își schimbă starea de agregatiune. Numesc un asemenea corp! Da, apa. În câte stări de agregatiune se află apa? Anume cum? Mai cunosci vre-un corp, care se prezintă în toate trei stările de agregatiune? Da, puciōsa.

P. Numesc tu unele corpurile, cari se prezintă numai în două stări de agregatiune! O. Numesc tu unele corpurile, cari nu și schimbă starea de agregatiune!

Așa e, lemnul, pētra, cărămida, ș. a. nu și schimbă starea de agregatiune!

Prelegerea această de sine înțeles este menită pentru o scôlă cu mai mulți învățători anumit pentru anul al IV-lea sau al V-lea, se pōte însă preda și în anul al III-lea de scôlă ca obiect incidental în legătură cu alte obiecte.

Ce privește partea metodică și intuitivă mai ales la o scôlă cu doi învățători, prelegerea de față se va tractă hotărît numai în legătură cu alte obiecte știut fiind că în an. al 3-lea de scôlă fizica rar se tractăză separat.

Tractând învățătorul această prelegere de sine se înțelege că va trebui să aibă la îndemână dacă nu toate, cel

puțin cele mai neapărate din obiectele amintite în prelegere, ca elevi se pot arăta, apoi cuprinde mai ușor cele tractate de învățătoriu.

Varietăți.

* (Constituirea societății „Andrei Șaguna.”) Societatea de lectură „Andrei Șaguna” s'a constituit în ședința ținută în 16 Septembrie st. v. sub conducerea dlui director seminarial Ioan Hannia pentru anul școlastic 1890/91 în următorul mod:

De președinte al societății s'a proclamat dl profesor seminarial Dr. Ioan Crișian; de vice președinte al societății și de președinte al comitetului s'a ales Ioan G. Oltean, cl. curs. III; de notari Ioan Mihai, cl. curs. III și Nicolau Vătășan, cl. curs. II; de redactor al fôiei societății „Musa” Ioan Moldovan, cl. curs. III; de bibliotecari Petru Juga, cl. curs. II; de vice bibliotecari Șerban Gioran, ped. curs. I; de cassariu George Lupu, cl. curs. I; de controlor Ioan Avram cl. curs. III; ér de membrii în comitet s'au ales: Jovian Murășan, și Ilie Dobrota, cl. curs. III; Romul Verzea și Aron Flucuş, cl. curs. II; Ioan Bogdan și Ioan Giorgia, cl. curs. I; Filon Nicôia, ped. curs. III și George Criveț, ped. curs. II.

* (Festivitate școlară.) Duminecă în 23 Septembrie, s'a ținut serbarea s-tei Sofii, patrona școlilor centrale române din Brașov. La serviciul dumnezeesc celebrat în biserica s-tului Nicolae din Scheiu, a luat parte tinerimea școlară împreună cu membrii corpului profesoral și învățătoresc, precum și membrii eforiei școlare. După finirea liturghiei și a parastasului, oficiat pentru sufletele întemătorilor și binefăcătorilor școlilor, toți cei de față se îndreptară în procesiune spre edificiul școlilor centrale, unde se făcu sfântirea apei de către parohii B. Baiulescu și V. Voina. Sfarșindu se ceremonia religioasă, corul bisericesc, condus de dl profesor N. Popovici, esecuta două imnuri, ér dl prof. Vasile Goldiș ținând o vorbire ocazională, în care arată idealul, de care a fost conduși întemătorii școlilor române din Brașov și încheind, sfântu tinerimea de față la serbarea, se nu pârda nici când din vedere acest ideal. Vorbirea d-lui Goldiș a fost întimpinată cu aplauze; scrie „Gaz. Trans.”.

* (Himen.) Dl Nicolae Roman, comerciant și d-șora Maria Grecescu și vor serba actul cu nuniei Duminecă în 30 Septembrie în biserica din Săliste — Felicitările noastre!

* (Delimitarea granițelor.) Lucrările pentru remarcarea delimitării granițelor dintre monarhia noastră și România s'au terminat pe teritoriul comitatelor Treiscaune și Făgăraș, așa, încât linia de delimitare se poate observa în tot locul. Lucrările pe teritoriile celorlalte comitate mărgi nașe se continuă

* (Inlăturarea de conflicte la Arad.) Comandantul de garnisonă din Arad a dat un ordin de ți, prin care a oprit feciorilor a eși din casarmă încă din 5 Octobré s-éra dela 6 ore, ér oficerilor dela 7 ore.

În ziua de 6 însă nu a fost permis nici unui soldat a eși pe strade. Tot din incidentul tâmbălaului dela 6 Octobré un regiment, ce avea să sosescă din Bosnia la Arad în 7 Octobré a fost reținut la Szegedin.

* (In partida ugronistă.) În noua partidă formată de G. Ugron au mai intrat și deputații A. Ugron și A. Szentkirályi. Se vorbește, că și alți deputați se vor anunța ca partizani ai noului partid.

* (Cu ce se ocupă papa) Din Roma se comunică: Mercuri și-a reinceput sântul părinte cu-

noscuta sa lucrare plăcută: prinderea păsărilor cu ghițul (roccolo). Din acesta cauză se află papa dela 6 ore dimineța în coliba sa de veghiere.

* (Și pe cei s-eraci îi află norocul.) Femeia slujitoriului Lăcătuș din Timișóra a primit din Szegedin provocarea judecătorească să m-ergă acolo să primescă o avere carea ia lăsat'o un unchiu al ei, o avere în preț de 70,000 fl. v. a. Ea a și plecat se-și primescă acesta frumoasă parte. Dumneșeu p-ortă de grijă și de cei s-eraci, serie „Jun. r.”

* (Chinez de jidov.) Cetim în foile streine, ca în comuna româna Hodos cerc. Rekas pretorele a substituit ca jude comunal pre jidanul satului. Ce bucurie în Israel! D'acum o să se sature românii de mașes.

* (Strănutatul (sdrăvenatul) la oi.) Pe timpul umed toamna și primăvera, oile cap-eta adesea catarul, carele este o b-ola cur-nd trec-ore mai cu s-ema când oile sunt bine ținute și nutrite. Peste ți — numai când e timp sv-ntat se le l-ăsăm pe afară ér peste nopte se le ținem în grajduri r-ecorose. Este grajdul în-ădușitoriu, atunci se nu le sc-otem atară în pl-ia rece, căci b-ola strănutatului decade în mucusitate. În cazul acesta, oile și bine nutrite cu greu se însăn-ășeză, ér cele mai slabe — pier. De aceea oile se aibă un grajd bun — aerisat, ér șopr-onele numai la timp sv-ntat se se folosescă.

* A decea tragere la sorți publică a scrisurilor fonciare de 6% ale institutului de credit și de economii „Albina” a urmat în 1 Octobré 1890 în prezența dlui notariu reg. public Gábor Zágoni și a doi membri ai comitetului de supraveghiere al institutului. S'au tras, în val-ora totală de fi. 111,200 următorii numeri:

à fi. 100: Nr. 6, 9, 82, 101, 127, 141, 152, 186, 230, 242, 267, 279, 285, 295, 442, 459, 466, 489, 519, 538, 546, 558, 578, 601, 617, 638, 650, 729, 789, 798, 841, 901, 933, 961, 980, 981, 996, 1014, 1032, 1064, 1082, 1097, 1102, 1103, 1108, 1109, 1111, 1112, 1124, 1126, 1134, 1154, 1155, 1157, 1159, 1168, 1175.

à fi. 500: Nr. 10, 24, 52, 63, 89, 107, 127, 130, 154, 183, 193, 197, 207, 230, 239, 243, 249, 255, 256, 276, 277, 300, 307, 310, 326, 332, 338, 340, 344, 345, 363, 382, 404, 410, 411, 424, 443, 447, 551, 458, 480, 484, 489, 507, 513, 516, 521.

à fi. 1000: Nr. 2, 8, 11, 13, 19, 22, 40, 44, 60, 63, 96, 97, 99, 106, 108, 114, 140, 142, 147, 152, 174, 177, 182, 186, 188, 195, 202, 219, 221, 226, 237, 239, 250, 262, 272, 273, 278, 279, 282, 306, 316, 323, 346, 347, 360, 400, 411, 419, 423, 432, 439, 445, 449, 472, 481, 483, 493, 518, 521, 525, 526, 541, 542, 563, 564, 570, 573, 577, 583, 585, 603, 622, 629, 636, 640, 651, 654, 669, 678, 685, 689, 710.

Cu începerea dela 1 Aprilé 1891 aceste scrisuri fonciare se r-escump-eră la cassa institutului în Sibiu, la Filiala sa în Brașov și la „Banca comercială ungară pestană” în întreaga val-ora nominală împreună cu interesele curente; aceleși se r-escump-eră și mai nainte ori-când prin escomptare, sau se pot schimba cu alte scrisuri fonciare după cursul țilei.

Cu 1 Aprilé 1891 înc-eta interesele lor mai de parte și cuponii de interese sc-ăd-ători mai târziu, dacă la prezentarea scrisurilor fonciare lipsesc, se subtrag din suma acestora.

Din scrisurile fonciare eșite la sorți la trage r-ile de mai înainte nu s'au prezentat încă pentru r-escump-erare urm-ătoarele:

à fi. 100: Nr. 150, 174, 233, 288, 427, 458, 552, 661, 711, 877, 887, 958, 983, 1161.

à fi. 500: Nr. 93, 227, 280, 311, 349, 367, 396, 471.

à fi. 1000: Nr. 155, 161, 168, 303, 307, 524. Sibiu, în 1 Octobré, 1890.

Dir-ecțiunea.

Bibliografie.

A ap-ărut: „C-ântările bisericesci” după melodiile celor „Opt-Glasuri” ale s-antei biserici ortodoxe, culese, puse pe note și arangiate de Dimitrie Cunașan u, profesor la Seminarul „Andreian” archidieceșan în Sibiu. Editura autorului. Tip-ărită pe 119 pagine octav mare și, prin concludul sinodal Nr. 70 al prot. din 1890, introdusă ca „manual” de instrucțiune în seminarul andreian, cartea este de urm-ătorul cuprins:

Secțiunea I-a. Melodiile fundamentale ale celor opt-glasuri cu text din Octoichi ca modele în scopul aplicării lor la teostul c-ântărei din t-ote căr-țile liturgice;

Secțiunea a II-a. „Podobile”, variante după melodiile fundamentale ale celor opt-glasuri ca modele;

Secțiunea a III-a. „Sfetilne”, polieleu, pripele, tropare și condace la t-ote s-erb-ătorile împ-erăt-esci, Catavasii, și alte c-ântări la vecernie și utrenie.

Secțiunea a IV-a. C-ântările sft. liturgii: a lui Ioan Crisostom, a Marelui Vasile și a lui Grigorie Teologul.

Secțiunea a V-a. Irm-osele tuturor s-erb-ătorilor cari la s. liturgie se c-ântă în locul „Acșionului”; „Adaus”: C-ântările celor trei „St-ări” la morm-ntul Domnului în S-âmb-ăta ss. patimi.

În „Prefața” mai cuprinde cartea și indigitările didactice metodice necesari la folosirea ei ca manual de instrucțiune în c-ântarea bisericescă. H-ărtia, tipariul, legătura și într-ega adjustarea căr-ții nu lasă nimic de dorit.

Prețul unui esemplar legat în p-ândă 4 fl. v. a.

Post-portul, sub bandă recomandată: 20 cr. la un esemplar.

Comandele se fac cu asemnări postale la adresa autorului însemn-ndu-se pe ele: numele adresatului al comunei și posta ultimă.

Mulțamită publică.

Prea on. domn cavaler Petru Ioanette fost protopretor în C-âmpeni, a binevoit a dona fondului școlar gr. ort. și gr. cath. din C-âmpeni suma de 115 fl. în bani gata, pentru care faptă nobilă eforia școlară îi aduce și pe calea acesta mulțamită, rug-nd pre Dumneșeu a-i d-ărui b-êtr-ânețe fericite ca să mai potă face și alte fapte nobile la cari t-inde inima sa.

Asemenea Prea on. domn Rubin Patiția, advocat în Alba Iulia, a d-ărui 14 opuri de val-ora bibliotecii fondului școlar, pentru care faptă eforia școlară îi aduce mulțamita și pe calea acesta.

Din ședința eforiei școlare dela 5 Iuliu 1890.

Romul Furdui,
protop. preș.

Nicolau Corcheș,
secret. ef. școlare.

Loterie.

Mercuri în 8 Octobré 1890.

Sibiu: 7 90 16 73 67

Nr. 500.

[475] 1—2

CONCURS

Pentru ocuparea postului de învățătorésă la școla reuniunii granițarésă din Vistea inferi-ora, comitatul Făgărașului, cu salariu anual de 300 fl., apoi cuartir și lemne de foc, prin acesta se escrie concurs.

Înv-ățătoresele, cari voesc a re flecta la acest post, au se-și subst-ernă petițiunile instruate cu documentele prescrie până în 22 Octobré st. n. a. c. la

Comitetul administrator de fondul și școlele de reuniune a fostilor granițari din reg. rom. I.

Sibiu 8 Octobré 1890.

Nr. 368.

[471] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de învățătoriu din comunele mai jos în-

semnate se escrie concurs cu termin de 15 țile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

1. Bulzestii de jos și de sus, cu salariu anual de 250 fl., cuartir și lemne de foc câte vor fi de lipsă.

2. Juncul de jos și de sus, cu salariu anual de 210 fl., cuartir și lemne de foc câte vor fi de lipsă.

4. S-ăliste, cu salariu anual de 80 fl., cuartir și lemne de foc câte vor fi de lipsă.

Concurenții au a-și asterne suplicele lor instruite conform legii subsemnatului oficiu protopopesc în terminul deschis.

Oficiul protopresbiter al gr. orient. al Zarandului.

Brad, la 11 Septemb-é 1890.

Vasiliu Damian,
protopresbiter.

Nr. 540.

[470] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu în clasa I a școlei elementare populare din Purc-ăreni, protopresbiteratul Brașovului I, se escrie concurs cu termin până la 1 Octobré a. c. care se publică în f-ia archidieceșană „Telegraful Român.”

Salariul împreunat cu acest post este 210 fl. și cuartir liber în edificiul școlei.

Alesul învățătoriu va fi obligat a instrui și elevii școlei de repetițiune, și a implini și serviciul de al doilea cantor.

Doritorii de a ocupa acest post se-și trimiță concursele până la terminul ar-ătat la oficiul protopresbiter al Brașov, în 14 Septemb-é, 1890.

Oficiul protopresbiter al gr. or. al Brașovului I în conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Petric, protop.

Nr. 360.

[469] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei Buzd cu paroch, se publică al III-lea concurs în termin de 30 țile dela prima publicare.

T-ote venitele acestei parochii se ridică peste 400 fl. v. a.

Doritorii de a competi au a-și asterne rugările instruite conform legii subsemnatului.

Mediaș, 12 Septemb-é, 1890.

Oficiul protopresbiter al gr. or. al tractului Mediașului.

Ioan Chendi,
adm. prot.

Ingineriu Onoriu Tilea

aduce la cunoștința on. public spre orientare, că și-a strămutat locuința și cancelaria în Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 37.

[465] 2—3